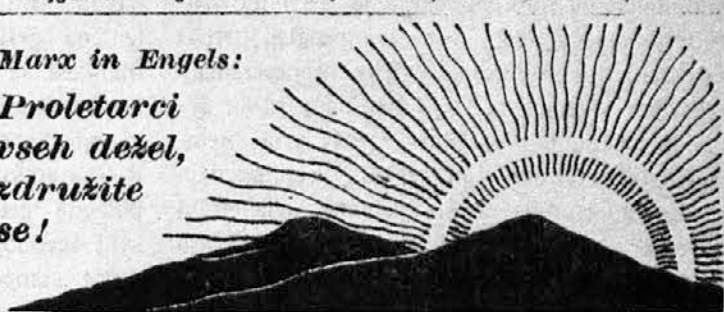

RDEČI PRAPOR

GLASILO KOMUNISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto. Posamezne številke 1 K, mesečno 8 K. Uredništvo in uprava lista je v Ljubljani, Krekov trg št. 10. „RDEČI PRAPOR“ velja v Jugoslaviji mesečno 8 K; v zaslednem ozemlju (Primorje) četletno 9 lir, polletno 18 lir; v Nemški Avstriji, Češko-slovaški, Madžarski in Nemški četletno 36 josl. K, polletno 72 josl. K. — Oglasi se računajo enostopno za milimeter po 1 K.

Marx in Engels:
Proletarci
vseh dežel,
združite
se!

Italija, proletarska revolucija in naša buržoazija.

Jugoslovanska buržoazija je bogato izkoristila dogodke v Splitu in na Primorskem za umetno ustvarjanje vojne psihoze v naših delavskih in kmečkih masah. Ne samo neodgovorno buržoazno časopisje, ampak tudi posamezne politične osebe so pretile s pestjo in kričale, da mora »naša kri kuhati in kuhati, vreti in vreti, dokler ne pride dan, ki si ga želi kri«. Naši generali so zarožljali s svojimi sabljami in naglašali z balkonom mestnim kričanjem, da čutijo isto, kar oni sami. In vsa ta proračunjena, kričava bojevitost sloni na sledeči lepi premisi:

Italija je politično razrita in gospodarsko uničena zemlja. V njej je socialna revolucija neizogibna in to priliko mora Jugoslavija izrabiti, da ji otme zasedene kraje in obračuna z njenim imperijalizmom. Ta socialna revolucija, kakor nam kažejo sporadični revolucionarni nemiri v Italiji, ni več daleč in zato je treba zopet vzbuditi bojevitost duha naših širokih mas, da jih tako pripravimo za ugoden moment. Italija gospodarsko že zdavnaj ne zadoščuje sama sebi. Ona nima ne premoga, ne dovolj živil. V slučaju socialne revolucije Italija ne bo mogla dobiti iz inozemstva ne premoga, ne dovolj živil, ker bo nastopila naravna potreba, da jo ostale velesile blokirajo. Italijanska industrija bo obstala, glad gotovo izbruhnil, s tem nezadovoljnost in nemiri v notranjosti in Italija bo gospodarsko, vojaško in moralno uničena zemlja. Skratka, to bo druga sovjetska Ogrska in srečna Jugoslavija bo tu igrala ulogo Rumunije.

Enostaven račun na tej predpostavki, toda tako enostavno in tako sigurno more računati z razsulo Italije le naša modra buržoazija.

Premotimo nekoliko ta lepi račun: Vzemimo najprej, da so italijanski sodrugi res tako kratkovidni in neumni, kakor si jih predstavlja naša buržoazija, pa da se je večina teh želj naše buržoazije uresničila, torej: v Italiji je izbruhnila socialna revolucija, industrija stoji, glad je gotova stvar, Jugoslavija napade sovjetsko Italijo in zaduši italijansko socialno revolucijo. Kaj bi se zgodilo potem?

Prav gotovo to-le: V Italiji bi nastala buržoazna republika z vsemi njenimi posledicami. Na površje bi prišle vse današnje italijanske nacionalistične stranke, izvemši goličtianske konservativce. Silna socialistična stranka, ki je danes učinkujoči protitež italijanskemu kapitalističnemu imperijalizmu, bi bila razbita in izločena iz politike. Ententa bi morala z vso svojo energijo podpirati moralno in materialno to regenerirano buržoazijo. Prvo pa, kar bi dvignilo ugled tej novi Italiji, bi bilo to, da si zopet pridobi izgubljeni teri-

torij. Ententa bi nam pod eno ali drugo pretežno zapovedala, da izpraznimo Trst, Gorisko in Istro in mi bi bili tam, kjer smo bili, poleg tega pa bi pri tej avanturi izgubili toliko tisoč naših zdravih delavskih sil, nakopali si toliko novih milijard vojnih dolgov ter porušili in požgali toliko naših lepih vasi in trgov, močje pa še celo Ljubljano. Tako bi izgledali naši nacionalni uspehi v najboljšem slučaju.

Toda stvar pa se obrne lahko še popolnoma drugače. Naša gospoda računa v tem svojem računu s tem, da je naše delavstvo še popolnoma nezavedno in naš kmet še docela top, kakor je bil pred vojno. Kaj pa če temu ni ravno tako? Ali ni smešno misliti, da 60—70 tisoč našega organizovanega delavstva danes ne ve več, za kaj gre v tej politiki in da bi to delavstvo mirno gledalo, kako naša buržoazija ugonablja sovjetsko republiko italijanskega delavstva? In mislite li, da naš kmet danes še ne ve, da se mu bo mogoče orestiti neznošnih vojnih, državnih in drugih bremen samo tedaj, če zmaga svetovna socialna revolucija? Mislite li, da je danes mogoče navdušiti našega delavca in kmeta s tem, da se mu pripoveduje v bombastičnih tiradah, kako so mu italijanski nacionalisti razbili par narodnih domov in par bogatih bank? Kdo pri nas danes še ne ve, da so narodni domi zbirališča kapitalistične gospode, kjer nima delavsko in kmetjsko ljudstvo prav ničesar iskati in kdo ne ve, da so danes banke oklopne trdnjave ravno tiste frakarske gospode? Kake interese ima naš delavec in naš kmet na tem, če se vsi ti narodni domi in vse te banke porušijo? Za banke in narodne dome da bi šel naš delavec še navdušeno v buržoazno klavnico? Nikoli!

Da, toda naš narod je v nevarnosti! Seveda, naše delavsko in kmetjsko ljudstvo v Primorju je v nevarnosti pred italijansko buržoazijo. Ta ga ovira v njegovi kulturi in ga izkorišča. Toda ta argument odpade takoj, kakor bi bila v Italiji proklamirana sovjetska republika. Potem bi se morali bati naši Primorci samo še pred ono buržoazijo, ki bi jih hotela zopet zaslužiti in jim navaliti nove dolgovne na vpognjene rame. In rabelj našega primorskega ljudstva bi bil oni, ki bi ga šel »osvobodjevat od komunizma«.

Pa tudi ko bi se naši buržoaziji o pravem času posrečilo, da naše ljudske mase preslepi in jih pridobi za svoje načrte, bi ji to ne pomagalo dosti. Eno je prav gotovo: Tak vratolomni vojni poizkus bi bil velik korak naprej v razvoju svetovne revolucije. Italijansko-jugoslovanski konflikt bi mogočno vplival na duhove Evrope in zlasti na istočno državo. V sestavu kapitalistične Evrope bi se zopet izmaknil velik temeljni kamen, kar bi ne ostalo brez znatnih posledic. Delavstvo

vseh sosednih držav bi nas takoj začelo bojkotirati in posledice tega bojkota lahko danes študiramo na Poljski.

Tekom naše vojne z Italijo torej lahko nastanejo nove komplikacije na vzhodu in na severu, na katere danes niti od daleč ne misli naša gospoda.

Na koncu vseh koncev pa so italijanski sodrugi vsaj tako modri kakor naša buržoazija. Minulo zimo sem govoril z nekim uglednim italijanskim sodrugom tu v Ljubljani in ta mi je rekel: »Naša največja bojazen obstoji v tem, da ne izzovemo v Italiji buržoazne republike.« V Italiji so za takojšnjo revolucijo samo anarhisti in neznatno levo krilo komunistov, in še ti nimajo nobenega zdravega argumenta za to. Ko so vprašali Malatesto na nekem shodu v neki ostri polemiki proti in kontra takojšnji revoluciji, kako hoče preskrbeti italijanskemu ljudstvu kruh med revolucijo, je ta odgovoril: Vzeti bomo vsi lopate v roke in pojdemo obdelovat zemljo.« Toda italijansko delavstvo se mu je smejala, ker ve, da polja ne rodijo vsak dan in da zori pšenica samo enkrat v letu.

Danes ve že vsak socialistični analfabet, da ima svetovna revolucija svoj logični pohod in razvoj in da se ta razvoj vrši od vzhoda proti zapadu. Kdor pričakuje italijansko revolucijo pred revolucijo v srednji Evropi, ta se kapitalno moti in računa s svojimi pobožnimi željami in ne z nujnimi zgodovinskimi potrebami in predpogoji.

Proletariat Jugoslavije pa bo v vsakem slučaju najodločnejše proti vsaki vojni naše buržoazije, ker ve, da nima pričakovati od nje ničesar drugega, kakor nova finančna bremena, polomljene roke in noge, razbite domove naših primorskih rojakov, ter nova njihova neznošna politična preganjanja.

D. G.

Razvoj komunizma na Češkem.

Iz Kladna smo dobili pismo našega dopisnika, v katerem prinaša svoj pogovor z voditeljem levih socialistov Muno, čigar delavnost smo že večkrat naglasili. Kakor je znano, je dal Muno zapreti socijalpatritotični režim g. Tusarja, tedaj, ko je ta režim pripravljal vojaško akcijo proti ogerski sovjetski republiki v dogovoru s srbskimi in rumunskimi monarhisti.

Muna je orisal našemu dopisniku nazadnjaški značaj socialističnega gibanja v svoji deželi. Razkol l. 1906. z ostalimi socialisti Avstrije je pomenil zmagovalne nacionalizma v stranki, čeprav se je kmalu po tem razkolu ustanovila skupina »centralistov«, ki je hotela

uzpostaviti prejšnjo enotnost. Marksov »Kapital« je izšel v češkem jeziku še-le med vojno in tudi njegov »Komunistični manifest«, čeprav je še tako kratek in poljuden, je izšel v edini izdaji l. 1897, ki pa je pošla.

Med vojno je češka socialistična stranka hodila po stopinjah svojih buržujev: v začetku ni bilo nobene opozicije proti Habsburžanom, nato se je stranka pridružila Masarykovi politiki pod pogojem »nagrade« in pod pogojem, da bo državna oblika republikanska. Haberman in Soukup sta šla pod roko z nacionalistično četo Kramača in Rašina, šovinističnih četovodij velike industrije.

Stvari so prišle do te stopinje tedaj, ko se je porodila češka komunistična organizacija med vojnimi vjetniki na Ruskem. Njena politika je bila najprej internacionalistični menjševizem Martova in Gorkega. Njen organ »Svoboda« v Kijevu je sledila isto smer kot »Novaja Žizn«. Toda kakor hitro se je politika Kerenskega razgalila in ko je bilo potrebno izbirati med kosaško diktaturo (pa naj se vtelesi v Kornilovu, Kaledinu, Horthyju, Szepietickem ali pa v Churchillju) in diktaturo proletariata, se je češka organizacija brez oklevanja odločila za to zadnjo. »Samo socijalna revolucija bo prinesla češkemu narodu svobodo in ne pa kak militarizem, čeprav ententin.« Razsulo Avstro ogerske je poklicalo Muno na Češko. Ravno tedaj so buržuji in socijalpatritotje proslavljali svoje najšovinističnejše zmagovalje. Zato so sprejeli Muno z izvrstno kombinirano gonjo obrekovanja. Kakor Belo Kuna in Szamuelyja so tudi njega obtoževali, da je v Rusiji postrelil ali pa dal postreliti množico legionarjev, svojih rojakov, čeprav ni v resnici nikdar jenjal posredovati v korist teh zaslepljenih proletarcev. Ko je bil nato vržen v ječo, ni nikdar hotel prostiti za pomiloščenje, kakor mu je to Tusar večkrat sugeriral; čakal je na splošno amnestijo, ki jo je vlada dovolila manj iz prekasnega priznanja, da je bila obtožba lažnjiva, kot pa zato, ker se je bala delavskih mas, ki so se vedno bolj zavedale svoje moči.

Povprašan glede svoje taktike, je Muna odgovoril:

»Revolucionirati vedno širše in širše množice proletariata v čechoslovaški državi. Mi češki komunisti nimamo nobenega razloga izzvati razkol v stranki, ki nam ne bi prinesel nobenih koristi, pač pa veliko škode. Pridobivanje mas za revolucionarno misel napreduje z veliko hitrostjo. Čas in situacija delujeta z neverjetnim elanom za nas. V jeseni bomo imeli večino na strankinem kongresu in bomo na ta način prevzeli celo strankino organizacijo.

Do tega časa gledamo z blagohotnostjo na ustanavljanje komunističnih iniciativnih

skupin. Te se ustanavljajo bolj med inteligenti kakor pa med delavci. One delujejo tako, da prilagode svojo akcijo interesom naše stranke. Ne tvorijo torej stranke za sebe. Intelektualci iz teh skupin bodo tvorili jako dragoceno kulturno zalogo za revolucionarni proletarijat. Eden njihovih voditeljev, St. K. Neuman, je izvrsten pesnik in pisatelj, ki si je pridobil znamenito mesto v češkem slovstvu. Drugi voditelj, Hugo Sonnenschein, objavlja v nemškem jeziku svoje pesmi in svoja slovstvena dela, ki pričajo o veliki nadarjenosti in so up proletarske poezije.« »La Feuille.«

Resolucija

sprejeta na javnem shodu Komunistične Stranke Jugoslavije v Trbovljah, dne 25. julija 1920.

Ujedinjenje proletariata Jugoslavije se more izvršiti samo na podlagi komunističnega programa in taktike pod rdečo zastavo 3. kom. internacionale. V današnjem težkem času, ko se bje poslednji boj med Kapitalom in Delom, je vsako sodelovanje, kakor še posebno vsako omahovanje ter kolebanje med buržoazijo in proletarsko fronto — naravnost zločin nad delavnim ljudstvom. Rudarji, ki s svojim delom vzdržujejo temelje celega narodnega gospodarstva, žive v najtežjih okoliščinah, v tesnih, nezdravih, mokrih stanovanjih, pri malih plačah, pri splošnem pomanjkanju vseh potrebščin, to najboljše občutijo na svoji lastni koži. Demokratsko socialistična vlada je na njihove zahteve, da se njihov položaj poboljša, začela z najhujšim terorjem in silo. Mesto da bi poslala komisijo, ki naj pregleda stanovanja, ki naj ugotovi in odpravi draginjo, ki naj obleče gole in bose — so poslali bajonete, namesto kruha — svinčenke, namesto stanovanj — zapore, namesto povečanja plač — izgon iz službe, namesto zavarovanja — beraško palico — to nudi delavstvu vsaka buržoazna demokracija, četudi se imenuje »socialistična«.

Težke izkušnje so nam dokazale, da je rešitev rudarjev samo v organizacijah. Čim močnejša bo naša Komunistična Stranka, čim močnejše bodo naše strokovne organizacije, tem krepkejša bo naša fronta. Le potom svojih organizacij se bomo obdržali ter se vsposobili za svojo zgodovinsko misijo, za zmago proletariata, za osvojenje politične oblasti.

Zbor obžaluje, da ne vidi v svoji sredini svojih najidealnejših in delavnih sodrugov in borcev, ki še sedaj sedijo v zaporu. Celotno obtožnico državnega pravdnika, ki konstatira, da rudarska oblast ni bila sposobna držati mir in red, ter na ta način direktno pripozna 5članski komisiji, da je edino ona preprečila večje izgrede, se vidi vsa nevzdržljivost držanja naših sodrugov v zaporu. Razburjenje in nezadovoljnost rudarjev je razumljivo, če se pomisli v kakšnih stanovanjih živijo, kako revni so njih zaslužki i. t. d. Zato protestira zbor proti zavlačanju obravnave in proti tonu obtožnice, ki na eni strani priznava, da je 5članska komisija edina vzdrževala mir in red, a na drugi strani isto komisijo stavlja na zatožno klop, ter zahteva, da se rudarji takoj izpuste iz zapora, dokler ne pride do obravnave in dokler ne bo izrečena sodba. Zbor zahteva, da podjetje takoj sprejme v službo odpuščene rudarje, ter pooblašča deputacijo treh sodrugov, da v tem smislu intervenirajo pri socijalnem skrbstvu.

Rusko-Poljska vojna. Pri Suvalki je dospel ruska konjenica do nemške meje. Govori se tudi že o evakuaciji Varšave. Na jugu so sovjetske čete prodrle v Galicijo in Bukovino. Poljska je premagana. Po najnovejših poročilih je sovjetska vlada odgovorila Poljski, ki je prosila za premirje, da je pripravljena dovoliti ji to primirje. Z druge strani se govori o vojaški intervenciji Francije, Anglije, Rumunije in Madžarske v korist Poljske. Za sedaj je gotovo to, da je konec moči poljskega plemstva in imperijalizma.

Karel Radek:

Razvoj socijalizma od znanosti k dejstvu.

Demokracija ali gospodstvo delavskega razreda. (Dolge.)

Revolucija pa pomenja, da diktira en razred svojo voljo drugemu. Pogoj, ki ga stavi Kautsky revoluciji, je v tem, da ima sicer revolucija pravico diktirati svojo voljo buržoaziji, da pa je hkrati dolžna dati buržoaziji možnost, da se lahko pritoži potom svobodnega tiska in v ustavotvorni skupščini. Ta velduhovita zahteva stvarnega kverulanta, ki mu ni za to, če si pripori pravico, ampak le za to, da se more pritožiti, bi se mogla abstraktno vzeta izpolniti, ne da bi to škodovalo revoluciji; toda bistvo revolucije je baš v tem, da je ona meščanska vojna in da se razredi, ki se bore s topovi in strojnimi puškami, poživljajo na homerske besedne dvoje. Revolucija ne beseduje s svojimi sovražniki, ona jih zdrobi; protirevolucija dela isto in ena kakor druga bosta prenesli očitek, da se nista ozirali na poslovni red nemškega državnega zbora.

Sovjeti — znamenje, v katerem bo zmagal mednarodni proletarijat.

Ruska revolucija kaže mednarodnemu proletarijatu surov obraz, ki ga bo jutri ponosno nosil na tilniku sam, ves črn od smodnikovega dima. Kdor se ustraši tega obraza, kdor se obrača od njega kakor od Meduzine glave, ta se bo obrnil sploh od proletarske revolucije, od socijalizma. Toda ruska revolucija ne kaže evropskemu proletarijatu samo boj, ki jih mora dobojevati, če noče poginiti v blatu strelskih jarkov, ampak kaže mu tudi oblike, znamenje, v katerem bo zmagal. Kako bo izgledala oblika proletarske diktature v Evropi? To so sovjeti, t. j. zastopstvo delavcev v tovarni, v mestu, na deželi in v državi. To je oblika, v kateri bodo konstituirali svojo vlado tudi delavci Evrope. Misel sovjetov je tako preprosta, kakor bi si ga ne mogel izmisliti noben človek, kakor ustvarja samo zgodovina genialne svoje kristale. V tovarnah so rabotali sužnji kapitala. Tovarna je zvezana po tisočih nitih z drugimi tovarnami, z vsem gospodarskim načinom svoje okolice. Ona je odvisna od prometnih razmer kraj, od tovarn, ki ji izdelujejo pol-fabrikat ali ji

ga dobavljajo, zavisi pa tudi od vseh tovarn dolžne produkcijske panoge ter slednjič od gospodarstva vse dežele. Zastopstvo tovarne je torej politična in gospodarska celica državnega mehanizma. Zastopniki proletariata posameznega kraja so državna krajevna oblast, istočasno pa tudi gospodarsko vodstvo kraja. Toda kakor dobivajo zastopstva delavcev vse dežele predpisano svojo politiko od krajevnih delavcev in jo hkrati posplošijo in napravijo za zakon za lokalne državne organe ter tako koreninijo v lokalnih delavskih svetih, toda hkrati tem delavskim svetom predpostavljajo splošne proletarske interese, tako postane splošni gospodarski svet, sestavljen od zastopnikov delavstva, organ, ki vodi lokalne gospodarske sovjetke preko njihovih lokalnih interesov in jih podreja splošnim gospodarskim interesom dežele. V praksi ruske revolucije se je pokazalo, kaj je bilo v sindikalizmu močnega, ustvarjajočega in kaj malomeščanskega in cunfarskega.

Delavci posamezne tovarne bi lahko kot gospodarji dotične tovarne zasledovali svoje posebne koristi, ki bi mogle napraviti iz njih malomeščane. Gospodarski svet industrijske

panoge zastopa v vsaki tovarni interese in razvojne potrebe cele gospodarske panoge. Toda tudi ta bi lahko povdarjal interese delavstva gotove gospodarske vrste proti splošnim interesom delavstva. Vrhovni gospodarski svet, ki vodi in izvršuje ves gospodarski načrt, izenači delavske interese in napravi splošni interes za zakon. Tako so odstranjene cunfarske tendence sindikalizma in je hkrati rešen problem, ki ga je iz nezaupanja do bankrotne demokracije tajil in se obračal proč od njega. Kongres delavskih svetov, izvrševalni odbor delavskih svetov, to je proletarska državna oblast; ne sredstvo kapitalističnega izsesavanja, ampak obratno, borbeni organ proletariata. Sovjetska vlada ni nikak demokratična vladna oblika, temveč izraža jasno svoj razredni značaj, ga ne zakriva z demokratskimi frazami; hkrati pa je vladna oblika, v kateri se lahko izraža volja revolucionarnega delavskega razreda jasno, nedvoumno in brezobzirno. S tem je rešen problem, ki je bil v meščanski demokraciji nerešljiv: problem birokracije.

Sodrugi! Nabirajte za tiskovni sklad.

Somišljeniki! Agitirajte za „Rdeči Prapor“ od hiše do hiše, od moža do moža! V tem delu le zmaga!

Politični pregled.

Proglas II. kongresa komunistične internacionale. Moskva, 22. Drugi kongres komunistične internacionale je izdal za proletarijat vsega sveta nastopen proglas: Drugi svetovni kongres komunistične internacionale se zbira v trenutku, ko doprinaša rdeča armada ruskih delavcev in kmetov proti belogardistični Poljski in proti kapitalistični reakciji ogromne žrtve. Ruski delavci in kmetje so sprejeli boj proti Poljski, da jo tako porazijo, kakor so porazili armade generalov Judenica, Koljčaka in Denjškina. Poljski kapitalisti so častni mir sovjetske Rusije odklonili in vrgli proti Rusiji svojo armado, ki stoji sedaj pred razsulo. Poljski mogotci in kapitalisti kličejo vsemu svetu, da je Poljska v nevarnosti, in prosijo ves svet za pomoč. Rusija je priznala neodvisnost Poljske že v brest-litovskem miru. Bila je pripravljena celo s poljskimi kapitalisti skleniti mir. Ako tedaj poljski delavci in kmetje vzpričo prodiranja rdečih čet pridobe moč, bo to lažje tudi delavstvu po drugih deželah. Delavci in kmetje, ne prepustite nobenega vlaka, nobenega parnika, ki je namenjen za Poljsko! Proglas zaključuje z živjo-klicem na sovjetsko Poljsko.

Kongres Komunistične internacionale. Moskva, 20. juli. (Radio.) Včeraj ob 2. uri popoldne se je slavnostno pričel v Petrogradu kongres 3. internacionale. Iz vseh držav sveta so se zbrali delavci in delavski zastopniki k slavnosti. Sodrug Zinovjev je otvoril zborovanje. S petjem pogrebne marša: »Vi kot žrtve ste pali...« je zbor počastil spomin padlih komunistov. Sodrug Zinovjev naglašja, da bo kongres uredil odnose nemške neodvisne in francoske stranke. Omenja pariško komuno, ki je pokazala pred 50 leti pot ruski. — V predsedstvo so bili enoglasno izvoljeni: Lenin, Zinovjev (Rusija), Rosmer (Francoska), Serati (Italija), Lewy (Nemčija). V imenu ruskih delavcev in kmetov je pozdravil zborovanje sodr. Kalinin, predsednik vseruskega izvrševalnega odbora Sovjetov. Nato je govoril zastopnik francoskih komunistov Rosmer. Potem so se podali vsi zborovalci na Marsovo Polje, kjer so položili vence na grobove padlih v revoluciji.

Otvoritev novoizvoljenega sovjeta v Moskvi. V Moskvi se je svečano otvoril sovjet, ki so ga pred kratkim izvolili moskovski delavci. Prvi je govoril sodrug Maksim Gorki o važnosti, ki jo je pridobil sistem sovjetov, in je zatrjeval, da bo ta misel, ki se je najprej udeležila v Rusiji, zmaga v celi Evropi v bližnji bodočnosti.

Bratci. »Naprej« je prinesel pretečeni teden v polnem besedilu civilno prošnjo socializdalca Daszyskega in njegovih pajdašev evropskega proletarijata, češ, naj ne podpira ruske sovjetske armade, kajti gre se za obstanek poljske domovine. S tem kakor z objavljenjem bojazljivih člankov, ki so jih napisali ljudje okoli socialstrahopetneža Rennerja in socialjubljancev okoli berlinskega »Vorwärtsa«, so naši naprejevalci še bolj kakor sicer pokazali svoje simpatije in želje. Proletarijat Slovenije bo pometel z ostanki socialpatrijotičnih mrličev. — Nadalje se »Naprej« odlikuje v tem, da priporoča glasilo socialdezertarja, sedanega demokrata Demetroviča »Jugoslovansko Njivo«. Le tako naprej! Sedaj ste vsaj odkritosrčni!

Nemški delavci se selijo v Rusijo. Dne 14. t. m. je odšel iz Stettina prvi transport 200 kovinarskih in stavbinskih delavcev v Rusijo. Izkrcaji so se v Revalu na Estonskem, kjer so dobili vest od sovjetske vlade, da se bodo zaposlili v industrijskem mestu Kolomni, oddaljenem 120 kilometrov od Moskve. V kratkem odpotuje v Rusijo več oddelkov po 1000 delavcev.

Nasilje rumunske vlade proti bolgarskim sodrugom. Dočim so vse velike evropske države dovolile odhod delegatov proletarskih organizacij v Rusijo, da se prepričajo o stanju, ki tam vlada, se samo nazadnjaške balkanske države bojijo, da bi se zvedela gola resnica o komunistični Rusiji in ne puščajo tja nobenega delavskega delegata. Tako je rumunska vlada zadržala pri izlivu Donave v Črno morje naša dva bolgarska sodruga Vasilija Kolarova in Georgija Dimitrova, poslanca v Sobranju, ki sta šla zastopat bolgarsko komunistično stranko na drugi kongres Komunistične internacionale v Moskvi. Odpeljala sta se na majhni jadrenici iz Bolgarije. Ko sta se tretjega dne približala obrežju, da najdeta pitne vode, ju je aretirala rumunska policija. Rumunska vlada ju navzlic vsem protestom še dosedaj ni izpustila. Kako se pač trese buržoazija pred tem, da bi delavci na svoje oči videli, kako silno je napredovala Rusija v komunističnem družabnem ustroju.

Protest grškega proletarijata proti imperijalistični vojni. »Radničke Novine« od 20. julija prinašajo proglas, ki ga je Socijalistična Delavska Stranka Grčije (komunistov) izdala proti novi vojni, ki jo vodi imperijalistična grška buržoazija v Mali Aziji. Ta manifest se konča tako-le: Socijalistična Delavska Stranka Grčije (komunistov), dosledna v svoji internacionalistični politiki in kakor ji to narekuje njena sicer majhna, zato pa poštena preteklost, naglašja v tem položaju svoj osvobodilni program s prepričanjem, da more samo komunizem rešiti deželo vsega gorja in posledic meščanske politike, kakor tudi odpraviti vse izkoriščevalce in koristo-ovce, ki kupčujejo z žrtvami in z močjo delavnega ljudstva. Samo zmaga zatiranih delavcev in kmetov Grčije bo skupaj z zmago delavcev in kmetov ostalih balkanskih dežel združila potom diktature proletarijata v federativno sovjetsko republiko vse narode Balkana, odrešila jih konečno sužnosti in zatiranja domačega in tujega kapitalizma. Le tako bo konec vlade izkoriščevalcev, konec vsake vrste izrabljanja, zasluževanja in le tako bo prišlo med vsemi narodi do dolgotrajnega miru.

Učiteljski kongres. Žalostno je jemati pero v roke in pisati o kongresu ujedinjenja SHS učiteljev in učiteljic, ker se vam vrača na misel strašna slika tega kongresa. Ni mogoče govoriti mirno o tem kongresu, ki je že zopet sijajno potrdil, da ni hujših slug reakcije kakor so inteligentje. Žalostno je, da je večina ravno teh najrevnejših duševnih delavcev pokazala na tem kongresu pravo lumpenproletarsko psihologijo. Predočite si kongres, ki bi moral rešiti dve tako važni vprašanji za celo jugoslovansko učiteljsko, kakor je združenje v enotno organizacijo in vprašanje, kakšne vrste organizacija naj bo to: ali starinsko društvo ponižnih prosilcev, ali pa strokovna organizacija po vzorcu delavskih strok. organizacij, in tak kongres se je končal v celih 2 urah, od 10. do 12. popoldne! V 2 urah se je končalo to delo v dvorani »Kasine«, kjer se je zbrala ogromna množica učiteljev in učiteljic iz vseh krajev Jugoslavije. In še od teh 2 ur se je vporabilo celo uro za hinavski govor g. ministra Svet. Pribičevića, za poročilo o pojedini in banketu, o sprejemu pri regentu in o prispevku belgrajske občine. Kongres se je delil na tri skupine: na večino iz šovinistične in nezavedne množice in na manjšino iz učiteljev komunistov in učiteljev republikancev. Ti dve zadnji skupini sta bili za strokovno organizacijo. Zanimivo je, da so prišli vsi delegati iz Srbije in Makedonije z mandati za strokovno organizacijo. Kongres se je vršil na tak način, da niti večina ni razložila svojega stališča, manjšini pa tega sploh niso dopustili. Brez vsake debate so se začela brati pravila in sta se sprejeli dve točki. Ko pa je manjšina protestirala, zakaj se ne dovoli nobena diskusija, je poročevalec kratkoma vzdignil pravila kvišku in kongres jih je sprejel, čeprav ni slišal od celih pravil nič več kot cela dva paragrafa. Ta trik se je izpeljal pod komando g. Pribičevića, ki je vodil celi kongres. Iz opozicije ni nihče dobil besede; tako se je učiteljsstvu iz Srbije, Makedonije in deloma iz Vojvodine sploh onemogočilo povedati svoje stališče. Nezavedna večina je kratkoma sprejela vse, kar se ji je zapovedalo, kot da nima svojih možgan in svoje volje. Zavedno učiteljsstvo, ki je sicer v manjšini v Jugoslaviji, toda v ogromni večini v Srbiji, Makedoniji in Vojvodini je vendarle moralno zmaga nad ono množico hlapčevskih duš, vzgojenih pod reakcionarnim avstrijskim režimom, revežev, ki se tresejo pred ministrskimi uradniki, toda smatrajo za nebeško srečo, če vidijo kralja in govorijo z ministrom, ki ploskajo frazam, a ne vidijo, kako grozno jih izrablja buržoazija in nimajo poguma stopiti na svoje noge. Kako žalostno je pač to poglavje o juslov. učiteljsstvu, če se primerja z visoko duševno in moralno stopinjo, ki jo je doseglo učiteljsstvo v Bolgariji, kakor se to razvidi iz članka v zadnji številki »Rdečega Prapora«.

Dopisi.

Trbovlje. Pri nas se je vršil v nedeljo dne 25. julija v Delavskem Domu velik shod Komunistične Stranke Jugoslavije. Pri nabitosti polni dvorani je otvoril shod sodr. Rinaldo, ki je bil izvoljen tudi za predsednika, a za zapisnikarico sodružica Stenovičeva. Nato je povzel besedo sodrug Sima Markovič, tajnik izvrš. odbora Komunistične Stranke Jugoslavije, ki je zbranim ljudstvu opisal notranji in mednarodni položaj, v katerem se nahaja proletarijat Jugoslavije. Opozoril je na atentat, ki ga pripravlja buržoazija proti osemurnemu delavniku, na naredbo o »redu in delu«, ki je naperjena proti štrajkovni pravici

in ki hoče kratkoma zatreti vsako možnost štrajka. (Burno ogorčenje: »Nikdar! to se jim ne bo posrečilo!«) Proti združeni fronti srbske, hrvaške in slovenske buržoazije se mora postaviti enotna fronta ujedinjenega komunističnega proletarijata Jugoslavije. Nadalje je govoril o velikem delu, ki ga je izvršil vukovarski kongres s tem, da je združil ves proletarijat na čisto komunistični podlagi. Završil je s pozivom za vztrajno delo za edino stranko revolucionarnega proletarijata. (Veliko odobravanje.) — Sodrug Klemenčič je orisal važnost 8urnega delavnika, napade, ki jih kapitalizem pripravlja proti delavstvu, nadalje je še spopolnil izvajanje sodruga Markoviča o vukovarskem kongresu, o potrebi za proletarijat Slovenije, da ostane ozko združen s proletarijatom ostale Jugoslavije in celega sveta pod zastavo komunizma in po načelih III. internacionale. Kakor predgovornik je tudi sodr. Klemenčič pokazal na II. kongres Komunistične internacionale, ki zbora v Rusiji v teh zgodovinskih časih, ko zmaga rdeči proletarijat nad svetovnim kapitalizmom in reakcijo. (Burno odobravanje.) Konečno je sodrug govoril razkrinkal pravni škandal obtožnice proti trboveljskim sodrugom, ki so, kakor pravi samo skrpucalo obtožnice, edini bili v stanju vzdrževati red in mir, vendar-le postavljeni na zatožno klop. Protestira proti temu, da se ti sodrugi še vedno drže v ječi, čeprav so nedolžni in zahteva, da se takoj izpuste na prosto, drugi pa se morajo takoj vzeti na delo. Shod burno pritjuje med ogorčenimi klici proti buržoaznemu nasilju. Nato prečita sodrug resolucijo, objavljeno na prvi strani, ki se sprejme enoglasno. — Konečno je sodrug Fabjančič orisal programatične razlike med »socialno demokracijo« in komunistično stranko, ravnotako globoko razliko v praktičnem delovanju obeh struj ter je razlagal nekatere posebno važne točke komunističnega programa. Naša stranka je čista, ona postaja vse močnejša in upati je, da bo v kratkem združila ves proletarijat Slovenije, kakor je že združen ves proletarijat ostale Jugoslavije. (Veliko odobravanje.) — Nato je sodrug Rinaldo pozval zbrano delavstvo, da pridno podpira »Rdeči Prapor« in ves strankin tisk in naj tudi v bodoče ostane čvrsto združeno pod zastavo komunizma. Po shodu se je zbiralo za žrtve solidarnostnega štrajka in prodajale so se brošure »program, statut in resolucije, sprejete na vukovarskem kongresu«. Popoldne ob treh se je vršil občni zbor krajevne politične organizacije. Predsedoval je sodr. Koren. Sodružica Stenovičeva je podala tajiško in sodr. Rinaldo blagajniško poročilo. Odboru se je dal absolutorij. Nato je sodrug Klemenčič v obširnem govoru razložil posamezne točke programa, akcijskega programa in statuta komunistične stranke. Za njim so še govorili sodrugi Rinaldo, Koren in Fabjančič. Nato je vprašal predsednik sodr. Koren: »Ali zbor odobrava program, statut in resolucije vukovarskega programa?« (Vse roke se vzdignejo.) »Ali je kdo proti?« (Nihče.) — Nato je sodrug Sima Markovič izrazil v imenu proletarijata Jugoslavije svojo radost nad tem dejstvom, da je proletarijat najvažnejšega industrijskega centra Jugoslavije tako sijajno manifestiral svojo komunistično zavest. Povdral je, da je ravno industrijski proletarijat tisti, ki povsod stoji in mora stati na čelu komunističnega gibanja. Proletarijatu Slovenije bo pripala vodilna vloga v komunističnem gibanju v Jugoslaviji. (Burno odobravanje.) — Nato je bil izvoljen sledeči odbor kraj. pol. org. Komunistične Stranke Jugoslavije: Koren, Rinaldo, Potočnik, Šuntajs, Renko, Veber, Veršnik, Rems, Sterman. Namestniki: Čekada, Kolšek, Palčič. Po zaključnih besedah sodr. Korena in Rinalda se je završil občni zbor.

Jesenice. Shod, katerega so sklicali socialpatrijotje v nedeljo dne 18. julija, se je za socialpatrijote popolnoma izjalovil. Seveda so oni hoteli zborovati po svoji stari navadi in sicer ne, da bi se volilo predsedstvo, česar pa seveda naše delavstvo ni dopustilo, marveč je zahtevalo volitev predsedstva. Za predsednika je bil izvoljen predsednik naše pol. org. in sicer proti trem glasom. Tukaj se je pokazala »moč« socialpatrijotov na Jesenicah, torej trije proti okroglo 300. Po kratkih pozdravnih besedah peča predsednik besedo g. Uratniku, kateri je seveda šel za svoja izvajanja hrup in medklice, tako, da je gospod vladni komisar že nameraval shod razpustiti. Ko bi ne bil predsednik od naše strani, bi se bilo to tudi najbrž zgodilo. Izvajanjem gg. Uratnika, Črnologarja in Urbančiča odgovarjajo ss. Mlakar, Košir, Čuk, Čuden in Weiss, kateri razkrinkajo slepomišljenje gospodov socialpatrijotov ter jim dokažejo, da so vsi njih poizkusi za doseg njih ciljev na Jesenicah zaman, ker je proletarijat na Jesenicah že

preveč zaveden, da bi se dal še v bodoče voditi za nos. Imamo sicer par omahljivcev in brez značajnežev, po katerih nam pa ni žal, temveč smo hvaležni, da je naša organizacija čista takih elementov. Predvsem značilno pa je to, da sta se pokazali na tem shodu pri socialpatrijotičnih dve struji in sicer med gospodom Uratnikom in gospodom Črnologarjem. G. Uratnik je zavračal ministerjalizem in g. Črnologar ga je zagovarjal. Izrazil se je namreč, da bi bilo zelo dobro, ako bi imeli sedaj kakega zastopnika v vladi. Gospodje, povdarjali ste vse skozi, da se mora manjšina večini pokoriti, sedaj pa pridete naenkrat tukaj k nam, da bi napravili razdor. Ali, gospodje, bodite uverjeni, da na Jesenicah tega ne boste dosegli, pa če tudi pridete z največjimi kalibri streljat na nas. Toliko za enkrat.

Jesenice. V »Napreju« z dne 18. julija šte. 162, je priobčil g. Ivan Tokan članek pod naslovom »Nekoliko odgovorov«, v katerem odgovarja na dopis iz Jesenic v »Rdečem Praporu« z dne 15. julija 1920. Ker tudi jaz nisem noben prijatelj osebnih napadov, kakor se izraža g. Tokan v zgoraj omenjenem članku konstatiram naslednje: da se je g. Tokan ravnal po govorjenju nekaterih hrvaških sodrugov, kakor sem se jaz oziral na govorjenje nekaterih tukajšnjih sodrugov, kateri so bili na istem sestanku navzoči, na katerem pa jaz sam nisem bil navzoč. Zato raj veljaj rek, kar sam ne slišiš, ne govori naprej. Kar se tiče drugih stvari navedenih v obeh člankih ni sploh vredna pisanja ter škoda za papir, kateri je tako drag. Končno konstatiram, da g. Tokan ni prav razumel pisanja v »Rdečem Praporu«, kar se tiče njegovega prihoda na Jesenice, ker ni nikjer navedeno, da naj nikar ne hodi več na Jesenice, pač pa da naj s takimi argumenti več ne prihaja na Jesenice. Zatorej mislim, da je vsako nadaljno preorekanje popolnoma nepotrebno. Torej brez zamere. — C. Košir.

Kreka v Bosni. Savezu rudarskih radnika Jugoslavije se je posrečilo izposlovati od deželne vlade v Sarajevu, da se poviša plača vsem rudarjem v državnih področjih v Bosni za 100%.

Poitedenske novice.

Ker je imel gospod Vesnič preveč muke s sestavljanjem novega ministrstva v Belgradu, je revež tako zbolel, da je moral leči v posteljo. Kot zdravnik kličejo na pomoč samega Pašiča iz Pariza. — Vest, da se je posrečilo Beli Kunu dospeti v Rusijo, je bila preurjenjena, kajti nemška vlada ga je dala protizakonito aretirati na parniku »Lisboa« v Stettinu, na katerem je bilo 1000 vojnih vjetnikov, ki so se vračali v Rusijo. — V Italiji se vrše neprestani štrajki, pri katerih prihaja do krvavih spopadov z oboroženo silo. Tako je v Rimu izbruhnila splošna stavka vseh delavcev, zaposlenih pri gonilnih silah in električni centrali. Mesto je v popolni temi. Ko je hotela oblast vojaško zasesti plinaro in elektrarno, so oboroženi delavci s silo odbili naskok vojaštva. 20. junija se je začela stavka na vseh postranskih železniških progah. Tramvajski delavci so stopili v solidarno stavko. U Toskani stavka 72.000 družin kmečkih najemnikov. Tudi v Umbriji stavkajo kmečki delavci. V Panicali je prišlo do krvavih spopadov z žandarmerijo, pri čemur je palo 5 mrtvih in mnogo ranjenih. V vseh papirnih tovarnah severne Italije vodi 25.000 delavcev pasivno resistenco. — V Frankfurtu na Nemškem stavkajo delavci plinarne, mesto je v popolni temi. — Angleški pristanišni delavci so vstavili parnik »Polly George«, ki je bil namenjen z municijo na Poljsko. — V Litvefcah na Češkem je izbruhnila dvadnevna demonstracijska stavka. V Reichenbergu je splošna stavka popolna. Rudarji v Kladnu so izjavili solidarnost čeških delavcev s stavkajočimi nemškimi delavci. — V Olo-mucu na Moravskem je pri okrožni konferenci socialdemokratske stranke zmaga komunistična levica, tako da ti imajo sedaj večino v Brnu, Iglavi, Gödingu in Olo-mucu. — Pravijo, da namerava rumunski kralj, s katerim si je še nedavno naša buržoazija bila hudo v laseh zaradi Banata, priti v Belgrad, da bi pri ministrih Jugoslavije izposloval vojaško pomoč proti sovjetski Rusiji. — Zavezniki so znižali vojno odškodnino, ki bi jo imela dobiti Jugoslavija, za polovico, tako da bo dobila manj kot Grčija. Mi pa pravimo, da ne bo dobila ničesar, pač pa so ji naložili 45 milijard dolgov, ki bi jih moral plačati naš delavec in kmet. — Grški imperijalisti še naprej vodijo vojno proti Turkom. Sedaj se bijejo okoli Odrina in Rodosta v Fraciji. To so sadovi demokracije in Zveze Narodov. Obenem pa se je na Grškem poja-

vila kuga, ki se vedno bolj širi. — Ameriški gospod Wilson je sklical zasedanje Zveze Narodov za 15. novembra v Ženevi. Tu se bo zopet kaj skovalo proti delavnemu ljudstvu. — Naši meščanski listi so prinesli falsificirane izjave italijanskih socialističnih poslancev, ki so se vrnili iz Rusije. V kratkem prinesemo mi te izjave v avtentičnem besedilu. — Kapitalisti mislijo izpeljati iz Vojvodine 80.000 vagonov žita in ga prodati v tujino. Pri nas bo pa ljudstvo stradalo. —

Komunistični katekizem.

1. Kaj je Komunistična Stranka?

Komunistična stranka je organizacija, ki zbira v svoje vrste predhodnico proletarijata in malih kmetov, torej tisti del razreda, ki se zavedno bojuje za ustvaritev komunističnega programa.

2. Kaj so strokovne zveze?

Strokovna zveza je trajno združenje delavcev ene industrijske stroke (nikakor ne samo ene obrti), ki vodi z vednim sodelovanjem s komunistično stranko gospodarski boj delavskega razreda za njegovo osvoboditev, za ukinitve najemnega suženjstva, za zmago socializma.

3. Kaj so to Sovjeti?

Sovjeti so državne organizacije delavskega razreda in revnih kmetov, potom katerih proletarijat kot razred vlada diktatorično, dokler ne izumrejo vse oblike nasilne države.

4. Kakšno oblast imajo Sovjeti?

Sovjeti imajo vso zakonodavno in izvrševalno oblast.

* Pod to rubriko bomo stalno prinašali kratke osnovne pojme komunizma, ki jih mora znati vsak član naše stranke.

Domače.

Kdo dobiva v Jugoslaviji nagrade?

Kakor smo zvedeli, so dobili orožniki, junaki iz Zaloške ceste, sledeče nagrade: 1. Poskusni orožnik kot vodja, ki je bil ranjen, je dobil 30.000 kron. 2. Drugi malo ranjeni 8000 K. 3. Vsi ostali pa po 1000 K. Radovedni smo, kako bi nagradili skušenega orožnika, ki bi s svojo taktiko izvršil službo brez prelijanja krvi. Najbrže bi imel disciplinarno preiskavo ali pa še zapor. Večjega komentarja ni treba.

Begunci iz zasedenega ozemlja, ki so izročili potrdila radi naknadne begunske podpore in oškodnine, naj pridejo v petek 30. t. m. ob 6. zvečer v dvorano v Mahrovi hiši, kjer se jim bo poročalo o korakih sodruga Rojca pri italijanskih uradih v Gorici in v Trstu.

Ustanovno zborovanje »Gospodarskega odseka« se bo vršilo v nedejo zjutraj v Mahrovi hiši. Deležniki naj se ga polnoštevilno udeležijo.

Mladinski vestnik.

Grška mladina komunistični mladini Jugoslavije.

(Solun.) — Konferenca socialistične mladine Grčije pošila bratovski pozdrav komunistični mladini Jugoslavije in želi federacijo komunistične mladine Balkana radi izvajanja sporazumnih akcij. — Živela Internacionala Komunistične Mladine!

Centralni Odbor Komunistične Mladine Grčije.

»RDEČI PRAPOR« zastopa težnje in zasleduje koristi delavčeve. Preglejte njega predale in prepričajte se! »RDEČI PRAPOR« zasluži, da se ga oklene vsak delavec. Mesečno stane le 8 K. Naroča se v npravi »RDEČI PRAPOR«, Ljubljana, Krekov trg 10.

Zalepke za srečolov in šaljivo pošto

priporoča v najnovejši obliki

M. Tičar - Ljubljana

Zahvala.

Zahvaljujemo se tem potom vsem sodrugom in tudi petčlanskemu odboru za požrtovalnost, s katero ste nam za časa naše suspenzacije z znatno svoto priskočili na pomoč. Od 22./VII. smo zopet na delu. Zato vam kličemo: živela mednarodna solidarnost! — Čepeljnik Franc, strojevodja, Brus Vincenc, premikač, Mirtič Josip, sklad. nadziralci.